דרשוני כרך א — מדרשי רבקה

מדרשי רבקהחגית רפל

'וַיֶּעְתַּר יִצְחָק לַיהוָה לְנֹכַח אִשְׁתּוֹ כִּי עֲקָרָה הִוא וַיֵּעָתֶר לוֹ יְהוָה וַתַּהַר רִבְקָה אִשְׁתּוֹ' (בראשית כה, כא)

ורבקה עקרה. בנים ובנות לא היו לה. בלילות המסו דמעותיה את הכר למראשותיה, ובימים הייתה שואלת נפשה להיות כאחת הכבשות במקנה יצחק, כי אותן חנן האל בגדיים לרוב.כמה תפילות לחשה, רק שפתיה ינועו וקולה לא יישמַע. לא על האדמה, ולא בגנזי מרומים.ויצחק? יוצא לשוח בשדה, לבו ונפשו בתיקון תפילת המנחה, ואין אתר פנוי בלבו לרֶטט בְּכייה של אשת.

'וַתִּקַּח הַצָּעִיף וַתִּתְכָּס' (בראשית כד, סה)

השמיטה עצמה לארץ ולקחה צעיפה וכיסתה בו את פניה, מחיצה חוצצת בינה לבין יצחק בעלה, כל משבריה וגליה אינם נוגעים בו, ומום שבה אינו מתקבל על דעתו. עושה רבקה כדרך כל הנשים: נר דולק באוהל מערב שבת לערב שבת, וברכה מצויה בעיסה, וענן קשור מעל האוהל כבימי שרה. מנחמת רבקה את יצחק אחרי אמו, אך לה אין מנחם.

'וַיֶּעְתַּר יִצְחָק לַיהוָה לְנֹכַח אִשְׁתּוֹ כִּי עֲקָרָה הִוא' (בראשית כה, כא)

זה עומד בזווית זו ומתפלל, וזו עומדת בזווית זו ומתפללת, ולא נענו כי מפורדת תפילתם ואינה נובעת ממעין אחד. ראה הקב"ה בצערם ופקח את עיניהם. נתייצבו יצחק ורבקה זה מול זה, זה לנוכח אשתו וזו לנוכח אישהּ, הסירו צעיפיהם ומחיצות לבבם וראו עין בעין. רבקה רואה את הדרו של יצחק, אך גם מומים שבו, שאין הוא חופר בארות כאברהם אביו אלא משמרן בלבד. ויצחק רואה את רעייתו, את יופייה ותום לבבה, אך גם מומים שבה, את סבל עקרותה וכאב מילים ששחין עליה הבריות: 'בת רשע ואחות רשע...'קיימו וקיבלו עליהם לחיות באהבה, באחווה, בשלום וברעות עם מומים שבהם. ונגולו רחמיהם זו על זה וזה על זו. ויש אומרים: מאותו גל רחמים שאב יעקב תעצומותיו, לגול את האבן הגדולה מעל פי הבאר.'וַתַּהַר רִבְקָה'.

בתיקון תפילת המנחה – על פי בבלי, ברכות כו, ע"ב. ונר דולק – על פי בראשית רבה ס, טז. מנחמת רבקה - על פי מדרש אגדה [בובר] בראשית כד. זה עומד בזווית – על פי מדרש תנחומא [בובר] יט, וראו רש"י לבראשית כה, כא. בת רשע – על פי בראשית רבה סג, ד, וראו רש"י לבראשית כה, כ. לגול את האבן – על פי בראשית כט, י.